

Notat

Att.: Forsvarsministeren
Folketingets Forsvarsudvalg

Vedr. kommunal værnepligt i redningsberedskabet.

Danske Beredskaber er bekendt med, at Forum for Samfundets Beredskab (FSB) i notatform har præsenteret et forslag til model for fremtidig kommunal værnepligt indenfor det kommunale redningsberedskab.

Vi er meget positive overfor en sådan fremtidig ordning, idet den på flere måder efter vores opfattelse vil kunne styrke det samlede redningsberedskab.

På denne baggrund skal vi hermed fremkomme med vores bemærkninger til emnet:

Kommunal værnepligt i redningsberedskabet

Det vil være logisk og nyttigt, at de værnepligtige under det statslige regionale beredskab som en del af aftjeningen får opgaver indenfor de 24 kommunale og fælleskommunale enheder. Det kan fx ske gennem en periode med praktik i den kommunale redningsberedskabsenhed, der er tilknyttet deres hjemkommune. Herved nyttiggøres ressourcerne hos de værnepligtige lokalt.

De værnepligtige vil således blive fordelt i hele Danmark, og være med til at sikre, at også områder med lav vækst og aktivitet, får glæde af værnepligt. De steder, hvor grundlaget for et værnepligtsforløb bliver kritisk, på grund af få værnepligtige, kan naboberedskaber lave aftaler om fælles forløb og samtræning.

Omfang

For at opnå en passende volumen, og være med til at understøtte et fremtidigt robust Danmark, foreslås antallet af værnepligtige forhøjet til ca. 800 pr. år. Endvidere kan værnepligtsperioden forøges. Den kommunale del af værnepligten bør af hensyn til kontinuitet og indlæring ikke være kortere end tre – fire måneder.

Konkret kan den værnepligtige i den kommunale praktikperiode bo hjemme, da han tilknyttes sin hjemkommunes redningsberedskab. Der er således ikke ekstra udgifter til indkvartering.

Den værnepligtige vil så skulle møde indenfor normal værnepligtstid, fx dagligt kl. 8 – 16, og hver anden eller tredje uge der ud over i en eller anden form indgå i døgnberedskab og være på tilkald.

Der findes i dag hjemmel til og muligheder for at en offentlig/kommunal organisation kan udlåne medarbejdere til en anden offentlig/kommunal organisation i kortere eller længere tid, hvor den fulde ledelseskompetence delegeres til den modtagende organisation i udlånsperioden. Vi foreslår denne model anvendt i forhold til statslige værnepligtige og statslige medarbejdere ved overgang til kommunale opgaver i relation til en kommunal værnepligt.

Finansiering

Det fremgår af Deloittes budgetanalyse af redningsberedskabet, at en værnepligtig i 2011-tal kostede 188.600 kroner at uddanne, inkl. udgifter til løn, uddannelse, befalingsmænd, uniformer, materiel mv.

Den daværende værnepligtsperiode var seks måneder.

Ved en periode på tre måneder hos det kommunale primærberedskab, vil udgiften til en værnepligtig således kunne fastsættes til ca. 95.000 kroner i 2011-tal. Herfra skal dog trækkes en mindre del af udgiften til logi.

Ved det nuværende antal på 420 værnepligtige pr. år, vil en kommunal udgift således være på ca. 40 mio. kroner i 2011-tal. Der bør så ske korrektion for prisudvikling, samt den nævnte mindre reduktion for manglende udgift til logi.

For at kunne gennemføre værnepligtsforløbet kommunalt, er det væsentligt at der medfølger de rette ressourcer, ikke blot økonomisk, men også fx i form af befalingsmand, eller frikøbstid til lokal ledende medarbejder. Der skal kunne sikres reel uddannelse, træning og ledelse af de værnepligtige, ligesom materiellet skal være tilstrækkeligt.

Det er vores forslag, at bevillingen til værnepligten følger den enkelte værnepligtige, således der sker fordeling efter hvor uddannelsen foregår.

Formål

Praktikken skal primært have to mål.

Det første mål er at understøtte det daglige operative arbejde, den materielle vedligeholdelse og det brandforebyggende arbejde. I Redningsberedskabets Strukturudvalgs "Afrapportering fra Redningsberedskabets Strukturudvalg 2014" fremgår det, at der skal være fokus i forebyggelsesarbejdet, der skal rettes mod udvalgte målgrupper, der er i særlig risiko. De værnepligtige kan understøtte og supplere denne indsats ved fx at være med til at gennemføre hjemmebesøg (fx 'brandsikker bolig'-konceptet eller 'robust borger'). Det vil kunne supplere de mange kommunale redningsberedskabsenheder, der ikke har fuldtidsansatte brandmænd, der kan løse denne opgave, ligesom det vil give den værnepligtige konkret indblik i og forhåbentlig smag for opgaverne.

Det er væsentligt at pointere, at de værnepligtige ikke indgår som en del af den vanlige dimensionering. De vil være et supplement, der kan betyde, at fastansat personale kan frigøres til fx uddannelse indenfor terror eller klima, og en værnepligtig kan i en afgrænset periode indtræde i stedet for den fastansatte, i dennes opgaver, fx ved afvikling af overarbejde. Opgaverne der løses er således afløsningsopgaver eller supplementopgaver, operativt og administrativt.

Det andet mål er dermed at prøve, i langt højere grad end nu, at få rekrutteret de værnepligtige til redningsberedskabet efter endt værnepligt. Vores tal viser, at i dag er det under 8 % af de værnepligtige, der fortsætter i det primære redningsberedskab efter endt værnepligt. Det er således hensigtsmæssigt at mindske dette ressourcspild.

Vi har visse udfordringer med at skaffe brandfolk, særligt honorarlønnede folk, en del steder i landet. En nærmere tilknytning af de værnepligtige til det kommunale primærberedskab kan antageligt mindske denne udfordring.

Danske Beredskaber

Bjarne Nigaard

Juli 2017